

Opiekunka dziecięca

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Szczecinie

ul. A. Mickiewicza 41

70-383 Szczecin

tel. 91 42 56 126, 91 42 56 128

fax 91 42 56 125

e-mail: cipkz-szczecin@wup.pl

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Koszalinie

ul. Słowiańska 15A (IV piętro)

75-846 Koszalin

tel. 94 342 66 93, 346-25-37, 344-50-50

tel./fax 344-50-43

e-mail: cipkz-koszalin@wup.pl

Opiekunka dziecięca

Opiekunka dziecięca zajmuje się dziećmi w wieku 0–4 lat; pielęgnuje je, wychowuje, dba o ich prawidłowy rozwój i bezpieczeństwo. Jej zadaniem jest nawiązanie kontaktu werbalnego i pozawerbalnego, a w szczególności nawiązanie i utrzymanie kontaktu uczuciowego z każdym dzieckiem powierzonym jej opiece.

Zadania i czynności robocze

Opiekunka dziecięca zajmuje się dziećmi w wieku 0–4 lat; pielęgnuje je, wychowuje, dba o ich prawidłowy rozwój i bezpieczeństwo. Jej zadaniem jest nawiązanie kontaktu werbalnego i pozawerbalnego, a w szczególności nawiązanie i utrzymanie kontaktu uczuciowego z każdym dzieckiem powierzonym jej opiece.

Do jej zadań należy poznawanie indywidualnych właściwości i tempa rozwoju dziecka, kształtowanie właściwej aktywności i samodzielności dziecka w czynnościach codziennych i zabawie oraz pozytywnych cech jego charakteru, wypracowywanie u dzieci społeczno-pożytecznych przyzwyczajzeń i nawyków. Opiekunka dziecięca zaspokaja podstawowe potrzeby biologiczne i psychospołeczne powierzonych jej opiece dzieci.

Zadania te realizuje za pomocą różnych codziennych czynności. W ciągu dnia pracy wykonuje wiele zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych. Kąpie, myje, przewija, wyciera, czesze. Utrwala przy okazji u dziecka nawyki higieniczne oraz załatwianie potrzeb fizjologicznych we właściwym czasie. Czuwa nad prawidłowym odżywianiem dzieci – karmi je lub pomaga przy spożywaniu posiłków. Prowadzi z dziećmi zabawy ogólnorozwojowe i stymulujące rozwój. Organizuje zabawy i spacery na świeżym powietrzu. Zaopatruje dzieci w odpowiednie do wieku zabawki i pomoce do zajęć. Dbą o wystrój i higienę pomieszczeń, w których przebywają dzieci. Obserwuje stan zdrowia dzieci.

Stara się zapobiegać zachorowaniom i rozprzestrzenianiu się chorób w grupie dzieci. W razie potrzeby udziela pierwszej pomocy.

Omówione powyżej zadania i czynności robocze w całości są realizowane przez opiekunki dziecięce na tych stanowiskach pracy, gdzie powierzone ich opiece dzieci nie mają kontaktów ze środowiskiem rodzinnym lub kontakt ten jest znacznie ograniczony. W domach małego dziecka, w szpitalach, sanatoriach i żłobkach tygodniowych, opiekunki dziecięce zastępują dzieciom najbliższych, przejmując na siebie całą odpowiedzialność za opiekę nad nimi, pielęgnację i wychowanie.

Środowisko pracy

materialne środowisko pracy

Praca opiekunki dziecięcej odbywa się w budynku i na wolnym powietrzu. Typowymi miejscami pracy w tym zawodzie są żłobki dzienne i tygodniowe państwowe i prywatne, a także domy małego dziecka, oddziały szpitali dziecięcych, sanatoria oraz rodzinne domy dziecka, przedszkola państwowe i prywatne.

W ostatnich latach popularne staje się zatrudnianie opiekunek dziecięcych w domach, u rodzin z małymi dziećmi. Podnoszenie dzieci, noszenie je na rękach, schylenie się do nich stwarzają u opiekunek dziecięcych predyspozycje do zmian dyskopatycznych po kilkunastu latach pracy.

społeczne środowisko pracy

Praca w zawodzie opiekunki dziecięcej związana jest z bardzo intensywnymi kontaktami z ludźmi. Są to przede wszystkim kontakty z dziećmi oddanymi pod opiekę, ale też z lekarzem, psychologiem, czy też rodzicami dziecka.

organizacyjne środowisko pracy

Godziny pracy opiekunek dziecięcych zależą od rodzaju placówek, w których są zatrudnione. W placówkach dziennego pobytu, godziny te są stałe, od rana do późnego popołudnia, w dni powszednie. Natomiast w domach małego dziecka, sanatoriach czy żłobkach tygodniowych, gdzie dzieci są pozbawione codziennego kontaktu ze środowiskiem rodzinnym, opiekunki dziecięce pracują na dwie lub trzy zmiany, czasami również w dni wolne od pracy i święta.

Praca opiekunki dziecięcej zatrudnionej w placówce państwowej jest nadzorowana okresowo, gdyż wykonywane przez nią czynności powtarzają się i są przewidywalne. Praca opiekunki dziecięcej wiąże się z odpowiedzialnością za zdrowie i bezpieczeństwo powierzonych jej dzieci. Ma też miejsce odpowiedzialność społeczno-moralna, gdyż opiekunki dziecięce kształtują postawy dzieci wobec życia w społeczeństwie. Im mniejszy jest kontakt dziecka ze środowiskiem rodzinnym – tym większa odpowiedzialność społeczno-moralna opiekunki dziecięcej.

Wymagania psychologiczne

Cały proces pracy opiekunki dziecięcej opiera się na niezwykle intensywnych relacjach z powierzonymi jej opiece dziećmi. Opiekunka dziecięca musi więc mieć umiejętność swobodnego i spontanicznego nawiązywania z nimi kontaktów. Aby dobrze porozumiewać się z dzieckiem, powinna jasno i poprawnie formułować oraz wypowiadać swe myśli. Każde dziecko jest indywidualną i niepowtarzalną jednostką, indywidualne są też jego potrzeby.

Opiekunka powinna akceptować wszystkich podopiecznych, aktywnie i wrażliwie reagować na ich potrzeby. Nie może okazywać im swoich negatywnych emocji, takich jak gniew czy złość, nawet gdyby została sprowokowana sytuacją. W kontaktach z dziećmi konieczne jest zrównoważenie emocjonalne. Praca opiekunek dziecięcych w placówkach państwowych wymaga współdziałania zarówno między sobą, jak i z lekarzem, psychologiem i środowiskiem rodzinnym dziecka, w celu wymiany doświadczeń.

Ważnymi cechami opiekunki dziecięcej są więc: umiejętność rozwiązywania problemów zawodowych, kierowania i współdziałania w pracy zespołowej oraz łatwość porozumiewania się z otoczeniem. Im więcej dzieci znajdzie się w grupie powierzonej opiekunce, tym bardziej potrzebne jej będą: umiejętność pracy w szybkim tempie, jednoczesnego wykonywania wielu czynności, zdolność koncentracji i podzielności uwagi zarazem. Pożądane cechy osobowości opiekunki dziecięcej to: równowaga emocjonalna, duża szybkość reakcji, mała podatność na zmęczenie i odporność na stresy. Niezależnie od okoliczności, opiekunka musi wykonywać swoją pracę cierpliwie, wytrwale i dokładnie. Prawidłowy rozwój i bezpieczeństwo powierzonych jej opiece maluchów, zależy głównie od jakości jej pracy. Szybki refleks i spostrzegawczość opiekunki pozwalają uniknąć niebezpiecznych sytuacji, które mogą się zdarzać podczas zajęć z grupą małych dzieci. Pracę z dziećmi bardzo ułatwia zdolność logicznego rozumowania oraz sprawna pamięć.

Opiekunka dziecięca, która zna każdy szczegół biografii swych podopiecznych, umie przewidzieć ich zachowania w większości sytuacji. Na pewno łatwiej jest prowadzić zajęcia z dziećmi osobie, która posiada uzdolnienia artystyczne, związane np. z malowaniem, rysowaniem, śpiewem czy recytacją. Do przydatnych w zawodzie można zaliczyć zainteresowania problematyką związaną z dzieckiem i jego rozwojem, psychologią opiekuńczo-wychowawczą czy tematyką biomedyczną. Opiekunka powinna wykazywać dbałość o wygląd zewnętrzny, gdyż jest dla dzieci wzorem w tym zakresie.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Praca opiekunki dziecięcej zaliczana jest do prac lekkich. Pracownica musi być ogólnie sprawna fizycznie, gdyż dominujące czynności motoryczne na tym stanowisku to stanie i chodzenie. Przeciwwskazaniami są więc: znaczne skrzywienia kręgosłupa i płaskostopie. Niedające się wyrównać wady serca, niewydolność układu oddechowego uniemożliwiają pracę w ruchu. Opiekunka nie może być ani otyła ani rażąco wątła. Jej twarz nie powinna nosić śladów zniekształceń, aby nie wzbudzała lęku u dzieci.

Czynności pielęgnacyjne i wiele typów zajęć z dziećmi wymagają sprawności rąk, a w szczególności – palców. W pracy opiekunki dziecięcej bardzo istotne są: dobry słuch i wzrok. Dopuszczalna są wady wzroku skorygowane szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi oraz wady słuchu korygowane specjalnymi aparatami.

Przeciwwskazaniem bezwzględnym do wykonywania zawodu są wszelkie wady wymowy, nosicielstwo chorób zakaźnych i pasożytniczych oraz zaburzenia psychiczne, zaburzenia równowagi, epilepsja i nałogi.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Największe szanse zdobycia pracy jako opiekunka dziecięca ma osoba, która uzyskała kwalifikacje zawodowe na Wydziale Opiekunek Dziecięcych w jednym z Medycznych Studium Zawodowych. Są to szkoły kształcące wyłącznie w systemie dziennym. Przy większości z nich prowadzone są bursy i internaty dla słuchaczy zamiejscowych. Kwalifikacje można też zdobyć w szkołach policealnych opiekunek dziecięcych dla dorosłych, tam nauka trwa 2 lata i odbywa się w systemie wieczorowym.

Możliwości zatrudnienia oraz płace

Według danych GUS, w 2007 roku wynagrodzenie osób zatrudnionych jako opiekunki dziecięce wynosiło 1380,00 zł. Kształtuje się ono na poziomie 65 % przeciętnego wynagrodzenia.

Zawody pokrewne

- opiekunka w domach opieki społecznej
- nauczyciel przedszkola
- salowa

Źródła:

- Przewodnik po zawodach, wydanie II; www.psz.praca.gov.pl; www.stat.gov.pl; www.pracuj.pl; www.wynagrodzenia.pl

Materiał opracowany przez Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Filii WUP w Koszalinie